

www.diena.lv/auto

Vīri melnā un neatkarības diena uz šosejas

«Tiem maitām jābūt bezjūtīgiem un netaktiskiem, lai saraustu visu to naudu. Tāpēc, kad viņi nokļūst uz ceļa, viņi nespēj būt citādi. Viņiem jābūt arī bezjūtīgiem un netaktiskiem braucējiem. Tas ir viņu dabā»

Braukšanas kultūra

Normunds Avotiņš,
TV5 Autoziņas, speciāli
AutoDienai

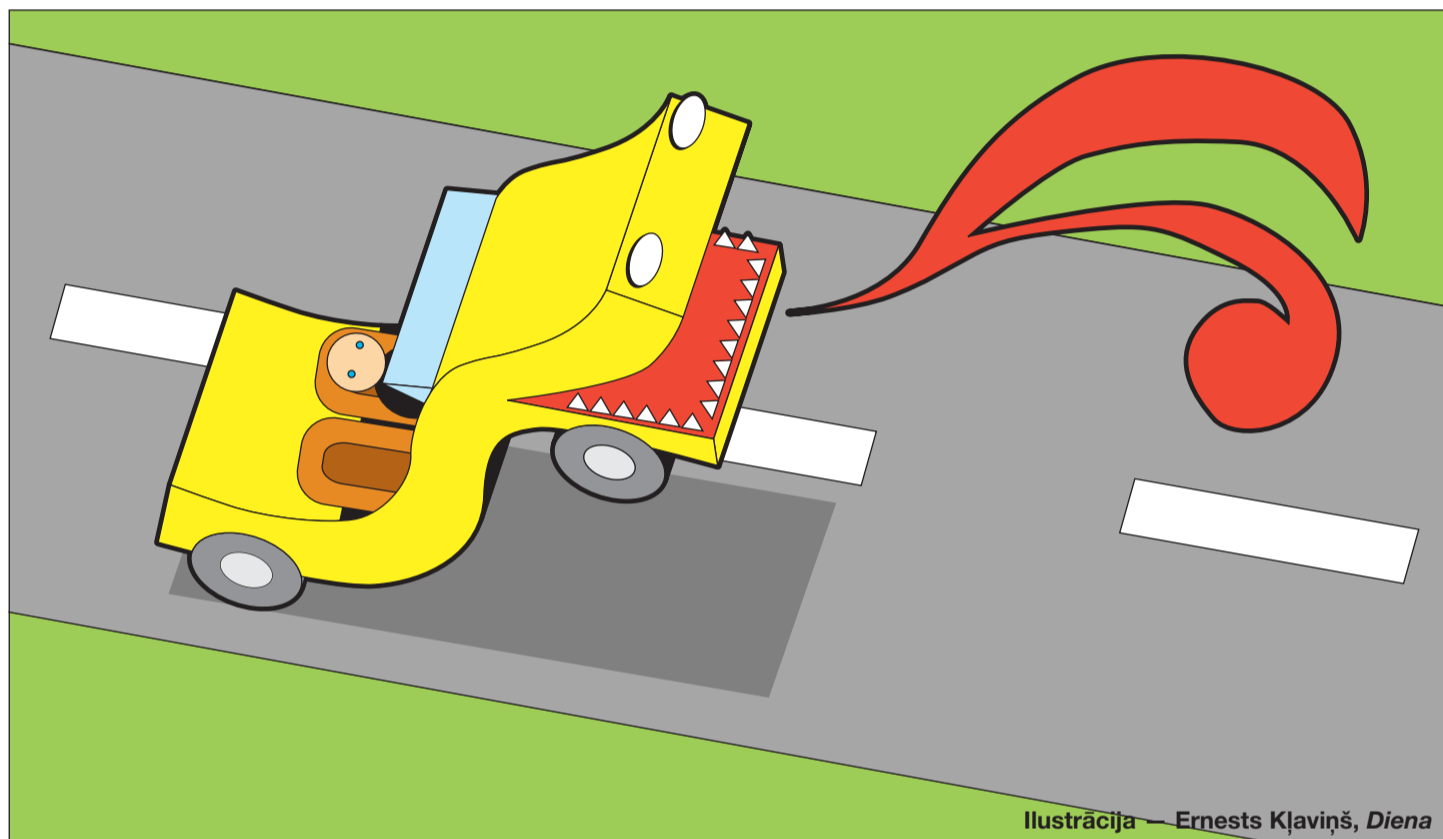
Sāremā sala ir jauka vieta. Senila koka apbūve, akmens žogi, pirmatnēja daba, laipni cilvēki un mežonīgs klusums. Vēl tur ir labs asfalts un fantastiski grants ceļi, tik likumoti, ka ļauj «piesiet dūšu», pat nepārsniedzot atļauto ātrumu. Ne velti Sāremā notiek viens no skatāmākajiem rallijiem Baltijā. Latvijas iedzīvotājiem tur ļoti patīk — laikam tāpēc, ka pašiem ir tikai divas salas un viena tāpat pieder igauņiem, bet otra atrodas Usmas ezerā. Sāremā acimredzot ir arī īpašs gaiss, jo pat vistrakulīgākie braucēji pieraujas un it kā piemērojas salas miermīlīgajam dzīves ritmam. Līdz mirklim, kad tiek atpakaļ uz prāmja.

Atpakaļceļa ātrums

Nonākot atpakaļ uz kontinenta, šķiet, ka viesus no Latvijas pārņēmušas neizturamas ilgas pēc mājām vai kaut kur Aināžos iedarbināts milzīgs magnēts. Līdz Pērnavai braukšana vēl turas pieklājības un noteikumu rāmjos, lai gan igauņi tik un tā brauc prātīgāk — varbūt izbauda atlikušās brīvdienas stundas, varbūt maķenīt raustās no zilbaltajām policijas patruļām, kaut tās nebūt nerauj malā jebkuru, kas brauc kilometru ātrāk par atļautajiem 90. Ne jau velti igauņi sadomājuši drīzumā pācēlt maksimālā ātruma latīņu.

Barā pārkāpt vieglāk

Un tad parādās viņi. Dārgs mersis un divi džipi piedevām. Visi melni, kas jau daudz ko izsaka. Viņi cenšas braukt kopā —

Ilustrācija — Ernests Kļaviņš, Diena

pa vienam laikam bail, jo maz kas naidīgajā Igaunijā var gadīties. Rau, pat viņu bijušais premjers sola mums, bāliņiem, smagas pagīras. Tāpēc vīri melnā visu parādusi darīt barā — ceļot, uzdzīvot, shēmot, raust naudu un pārkāpt satiksmes noteikumus un pāri muļķīšiem, kas tos kaut nedaudz cenšas ievērot. Ieslēgts pagrieziena signāls jau sen kļuvis par retu cēlsirdības žestu, toties blieziens ar tālajām gaismām nesteidzīgiem (neattāpīgiem, nepakļāvīgiem) pretim un tajā pašā virzienā braucošiem — par ieradumu. Bīstamas apdzīšanas un sēdēšanas bampērī seko cita citai, bet līdz Rīgai joprojām ir tik kilometru, cik ir.

Naudas rausēju psiholoģija

Grūti uzminēt, kas notiek šo

«pilotu» galvās, taču man patīk versija no nesen iznākušā pistoļgabala *Šauj viņus nos!* Tur Klaiņa Ouena varonis sašutis vēro kādu biezni, kas ar S klasi pārgalvīgi laviere starp mašīnām, protams, neapgrūtinot sevi ar pagrieziena signāliem: «Vai tu zini, kāpēc viņi tā dara? (...) Tiem maitām jābūt bezjūtīgiem un netaktiskiem, lai saraustu visu to naudu. Tāpēc, kad viņi nokļūst uz ceļa, viņi nespēj būt citādi. Viņiem jābūt arī bezjūtīgiem un netaktiskiem braucējiem. Tas ir viņu dabā.» Ja gribat zināt, kas notika tālāk, noskatieties filmu. Nekas labs.

Braukšanas kultūrai nav tautības

Kā mēs esam nonākuši tādā bedrē? Latvieši internetā vaino krievus, krievi — latviešus un tā

bez gala. Autovadītāja apliecībai nav tautības, taču slāviskais braukšanas stils atšķiras no baltu un vēl jo vairāk somugru. Par nekomunikabliem un uzpūtiem tūristiem no Krievijas smejas angļi, mēs gan drīzāk sastopamies ar padomju laikos sakņotu *pofigismu* (jo «pārkāpt režīmu ir svēta lieta»). Citējot kāda portāla lasītāja komentāru: «Austrumu postsociālisma slāviskā braukšanas «bez kultūra», kur visu izšķir bezkaunība, «mūžīgais laika trūkums» un, protams, automašīnas vērtība». Tie, kas braukuši pa Krieviju, zina, ka no Maskavas līdz Vladivostokai priekšroka un taisnība ir tam, kam krūtaka tačka. Tomēr (vairs neatminu, kam pieder viedie vārdi): «Latviešiem nav sliktu īpašību, taču viņi tās lieliski prot aizgūt no citiem.» 18 gados kopš neatkarības atgūša-

nas mums nav izdevies apjēgt to, ka kustības, rīcības un runas brīvība nozīmē ne tikai vienas vienīgas tiesības, bet arī pienākumus. Ko par to domā cittautieši, mēs, visdrīzāk, neuzzināsim, jo drošas/kulturālas braukšanas kampaņas pārsvarā izskan latviskajos medijos. Turpretim minētajā Igaunijā, kur pat pārdevēji benzīntankos nelabprāt runā krieviski, mūsu *Skaties divreiz!* kampaņas analogs 50% plakātu saka *zameķ meņa!** un tikai 50% to pašu igauņiski. Lai kādai tautībai piederēja vīri melnā, nelaimīgā mikroautobusa vadītājs Limbažu rajonā, kā arī grūtniece un divgadīgais mazulis, kam Neatkarības diena beidzās ar avāriju un slimnīcu, visiem automobiļiem uz numura zīmes bija rakstīts viens un tas pats — LV.

*Pamani mani!

Par drošu un laipnu satiksmi!

SEB